

Võlaõigusseaduse, krediidiasutuste seaduse ning makseasutuste ja e-raha asutuste seaduse muutmise seadus (finantspettuste ennetamine ja tõkestamine)

§ 1. Võlaõigusseaduse muutmine

Võlaõigusseaduses tehakse järgmised muudatused:

1) paragrahvi 711 lõiget 1 täiendatakse punktiga 7¹ järgmises sõnastuses:

„7¹) maksejuhise kättesaamise edasilükkamise ja lisaturvameetmete rakendamise tingimused tulenevalt käesoleva seaduse §-st 724⁷;“;

2) seadust täiendatakse §-ga 724⁷ järgmises sõnastuses:

„§ 724⁷. Lisaturvameetmete rakendamine pettusekahtluse korral

(1) Maksja makseteenuse pakkujal on õigus maksejuhise kättesaamine ajutiselt edasi lükata ja rakendada lisaturvameetmeid, kui tal on objektiivselt põhjendatud kahtlus, et:

- 1) maksejuhist ei ole autoriseerinud maksja või
- 2) maksejuhise autoriseerimine on toimunud andmete väärkasutamise, maksjaga manipuleerimise või muul pettuslikul teel.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud objektiivselt põhjendatud kahtlus peab põhinema makseteenuse pakkuja riskide hindamisel, sealhulgas komisjoni delegeeritud määruses (EL) 2018/389 sätestatud riskipõhisel lähenemisel ja muudel objektiivsetel asjaoludel. Maksja makseteenuse pakkuja ei või maksejuhise kättesaamise edasilükkamisel tugineda üksnes makse saaja kontrollimise teenusele, mis on nimetatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EL) nr 260/2012, või asjaolule, et maksejuhis on makseteenuse pakkujale ebatavaline või arusaamatu.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud juhul on makseteenuse pakkuja kohustatud maksjat teavitama lisaturvameetmete rakendamisest ja selle põhjustest enne nende rakendamist või viivitamata pärast seda ning asjakohasel juhul käesoleva paragrahvi lõike 6 alusel maksejuhise täitmisest keeldumise põhjused. Makseteenuse pakkuja ei pea maksjale lisaturvameetmete rakendamise ega maksejuhise täitmisest keeldumise põhjusi teatama, kui teabe edastamine on vastuolus objektiivselt põhjendatud turvakaalutlusega või ei ole muul seaduses sätestatud põhjusel lubatud.

(4) Kui maksja makseteenuse pakkuja rakendab lisaturvameetmeid, loetakse maksejuhis makseteenuse pakkuja poolt kättesaaduks hetkest, kui makseteenuse pakkuja on lõpetanud lisaturvameetmete rakendamise ja on veendunud, et maksejuhise on autoriseerinud maksja ning maksejuhise autoriseerimine ei ole toimunud andmete väärkasutamise, maksjaga manipuleerimise või muul pettuslikul teel.

(5) Maksja makseteenuse pakkuja ei või maksejuhise kättesaamist lisaturvameetmete rakendamiseks edasi lükata kauemaks, kui käesoleva paragrahvi lõike 4 punktides 1 ja 2 nimetatud asjaolu väljaselgitamiseks on mõistlikult vajalik. Võimaluse korral peab maksja

makseteenuse pakkuja lähtuma eelkõige käesoleva seaduse § 728 lõikes 1 sätestatud maksejuhise täitmise tähtajast.

(6) Maksja makseteenuse pakkuja võib keelduda autoriseeritud maksejuhise täitmisest, kui pärast käesoleva seaduse § 724⁷ lõikes 1 nimetatud lisaturvameetmete rakendamist ei ole olnud objektiivselt võimalik kõrvaldada kahtlust, et maksejuhist ei ole autoriseerinud maksja või maksejuhise autoriseerimine on toimunud andmete väärkasutamise, maksjaga manipuleerimise või muul pettuslikul teel. Maksejuhist, mille täitmisest on õigustatult keeldutud, käsitatakse kättesaamata maksejuhisenä tulenevalt käesoleva seaduse § 724³ lõikest 5.

(7) Kui maksejuhise täitmine viibib lisaturvameetmete rakendamise tõttu, algab käesoleva seaduse §-s 728 sätestatud maksejuhise täitmise tähtaeg kulgema arvates maksejuhise kättesaamisest käesoleva paragrahvi lõike 4 tähenduses.

(8) Kui käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud lisaturvameetmete rakendamise tulemusel täidetakse makse hilinemisega, kohaldatakse makse täitmisele käesoleva seaduse § 733³ lõigetes 4¹ ja 4² sätestatut.

(9) Maksja ei või nõuda makseteenuse pakkujalt kahju hüvitamist seoses käesolevas paragrahvis sätestatud lisaturvameetmete rakendamisega või maksejuhise täitmisest keeldumisega, eeldusel, et lisaturvameetmeid on rakendatud objektiivselt põhjendatud kahtlusel ning ebamõistliku viivitusega. See ei välistada või piirata maksja muu nõude esitamist muul alusel, muu hulgas nõuda käesoleva paragrahvi lõikes 5 nimetatud asjaolude väljaselgitamisega viivitamisega tekitatud kahju hüvitamist.“.

§ 2. Krediidiasutuste seaduse muutmine

Krediidiasutuste seaduses tehakse järgmised muudatused:

1) paragrahvi 88 lõike 3 punkti 1 täiendatakse pärast tekstiosa „käesolevas paragrahvis“ tekstiosaga „või käesoleva seaduse §-s 89⁴“;

2) seaduse 7. peatüki 3. jagu täiendatakse §-ga 89⁴ järgmises sõnastuses:

„§ 89⁴. Andmete avaldamine pettuste tõkestamise eesmärgil

(1) Krediidiasutusel on õigus avaldada andmeid ja teavet teisele krediidiasutusele, makseasutusele ja e-raha asutusele makseasutuste ja e-raha asutuste seaduse tähenduses ning Politsei- ja Piirivalveametile maksetehingutega seotud pettuste avastamiseks ja väljaselgitamiseks, kui krediidiasutusel on objektiivselt põhjendatud kahtlus, et klient või maksetehing võib olla seotud pettusega.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud eesmärgil võib avaldada andmeid ja teavet:

- 1) kliendi isiku tuvastamise kohta;
- 2) makse saaja ja maksekonto kohta;
- 3) maksetehingu kohta;
- 4) kasutatud seadme, makseinstrumendi või turvaelementide kohta;
- 5) maksetehinguga seotud pettuse või muu süüteo tunnustele vastava teo kohta;
- 6) pettuse teel tehtud tehingute või pettusekatsete ja nende asjaolude kohta.

(3) Krediidiasutusel on õigus Riigi Infosüsteemi Ametile avaldada küberturvalisuse seaduse § 5 lõike 3 punktis 3 nimetatud ülesannete täitmise eesmärgil käesoleva paragrahvi lõike 2 punktides 5 ja 6 sätestatud andmeid ja teavet.

(4) Krediidiasutusel on õigus avaldada e-identimise ja e-tehingute usaldusteenuste seaduse tähenduses e-allkirjastamist võimaldavale usaldusteenuse osutajale käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud eesmärgil usaldusteenuse kasutaja isikukood, seadme- ja sessiooniandmed ning kasutaja elektroonilise side võrgu identifikaatori andmed.

(5) Käesolevas paragrahvis sätestatud juhtudel ei ole lubatud avaldada eriliiki isikuandmeid.“.

§ 3. Makseasutuste ja e-raha asutuste seaduse muutmine

Makseasutuste ja e-raha asutuste seaduse § 63³ senine tekst loetakse lõikeks 1 ning paragrahvi täiendatakse lõigetega 2 ja 3 järgmises sõnastuses:

„(2) Makseasutusel ja e-raha asutusel on õigus avaldada andmeid ja teavet teisele makseasutusele ja e-raha asutusele, krediidiasutusele, Politsei- ja Piirivalveametile ning Riigi Infosüsteemi Ametile maksepettuste avastamiseks ja väljaselgitamiseks krediidiasutuste seaduse § 89⁴ lõigetes 1–3 ja 5 sätestatud tingimustel.

(3) Makseasutusel ja e-raha asutusel on õigus avaldada e-identimise ja e-tehingute usaldusteenuste seaduse tähenduses e-allkirjastamist võimaldavale usaldusteenuse osutajale krediidiasutuste seaduse § 89⁴ lõikes 1 nimetatud eesmärgil usaldusteenuse kasutaja isikukood, seadme- ja sessiooniandmed, samuti kasutaja elektroonilise side võrgu identifikaatori andmed.“.

Lauri Hussar
Riigikogu esimees

Tallinn, 2026

Algatab Vabariigi Valitsus..... 2026

(allkirjastatud digitaalselt)